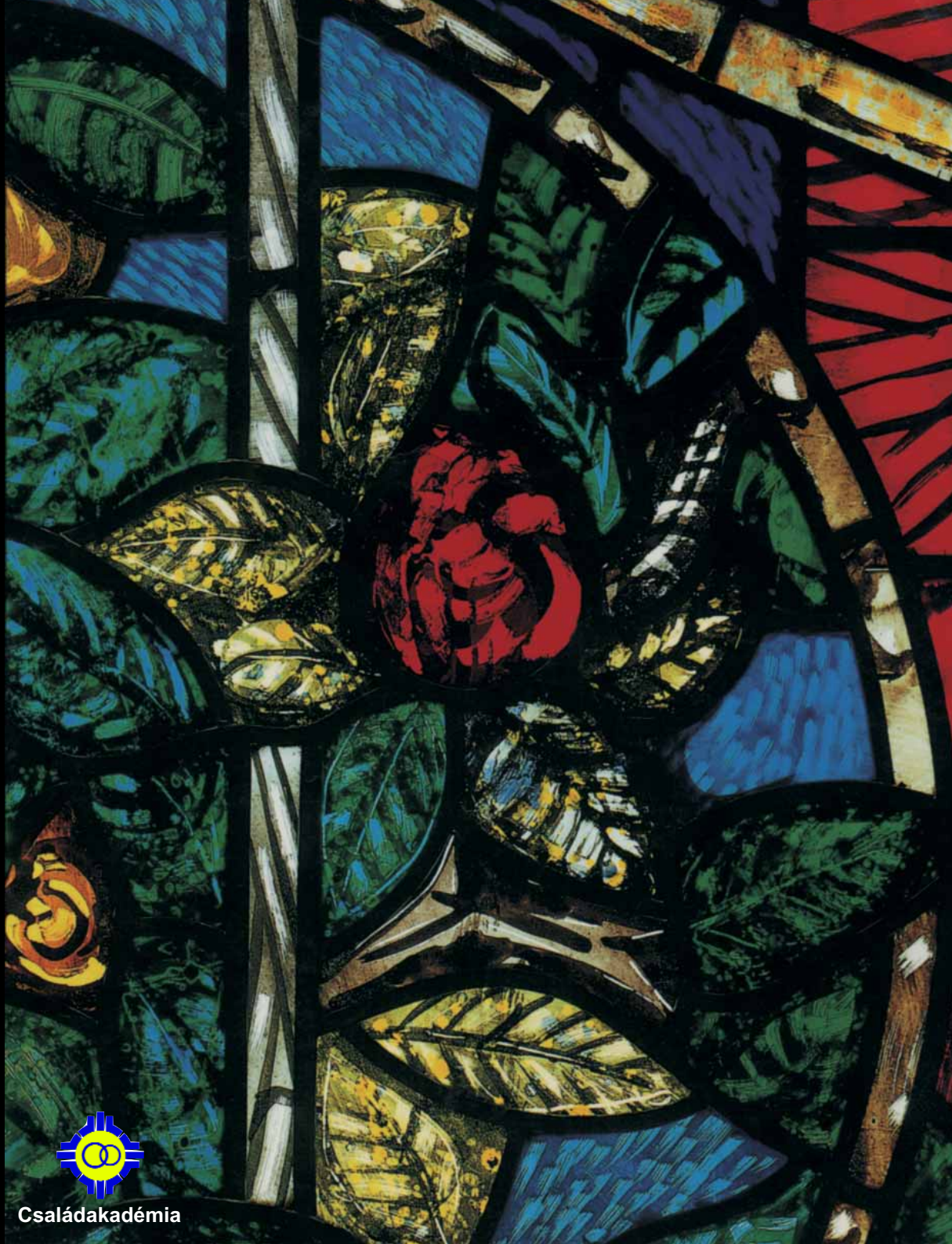

Nő(k) klisék nélkül

Családkadémia

Nő(k) klisék nélkül

Kentenich József atya a nőről

Családkadémia-Óbudavár Egyesület, Óbudavár, 2010

A német eredeti mű:
Frau(en) ohne Klische
Schönstatt-Verlag, 1995
D-56179 Vallendar-Schönstatt
Megjelent a II. nőkongresszus alkalmából 1994-ben Schönstattban

Címlapfotó: Hans Gottfried von Stockhausen: Rózsa – 1992
(részlet a koblenzi Frauenkirche üvegablakából)

Fordította: Hámoriné Simon Cecília

Lektorálta: Baka Gabriella és Vissiné Berényi Edit

ISBN 978-963-87480-7-2

Kiadja a Családkadémia-Óbudavár Egyesület
8272 Óbudavár, Fő u. 14. Tel.: 20/9892-759
kiado@csaladakademia.hu • www.csaladakademia.hu
Felelős kiadó: az Egyesület elnöke
Nyomdai előkészítés: Palásthy Bt., Balatonfüzfő • www.PalasthyBt.hu
Nyomás: OOK-Press Nyomda, Veszprém • www.ookpress.hu
Felelős vezető: Szathmáry Attila

Előszó

Vannak kérdések, amelyeket nem háríthatunk át szakemberekre, amelyeket nekünk kell megválaszolnunk. Ilyen sürgető kérdés ma számunkra, nők számára: mi az én női identitásom? Mi tehetek *én* ma?

Az a kérdés, hogy hogyan válhat ma gyümölcsözővé a női lét, Kentenich József atyát (1885–1968) egész életében foglalkoztatta. Nem túlzunk, ha a XX. század nőkérdése *úttörőjének* nevezzük. Kentenich atya állást foglalt a modern nőmozgalom különböző szakaszaival kapcsolatban. De ő maga is életre hívott egy nemzetközi nőmozgalmat Schönstatton belül: különböző közösségeket, amelyek különböző hangsúlyok szerint szerveződnek. Mert nő és nő között különbség van, és Kentenich atya szándéka az volt, hogy Schönstatton keresztül minden nő *saját* személyiségét, *saját* életútját és *saját* életformáját bontakoztathassa ki.

Kentenich atya a nőnevelést nagy távlatokban látja: ahhoz, hogy a kultúránkban rejlő erőket építő módon mozgósíthassuk, olyan nőkre van szükség, akik felnőttek a kihívásokhoz. Ahhoz, hogy az egyház *ebben* a világban betölthesse feladatát, olyan nőkre van szüksége, akik tisztában vannak identitásukkal, és képesek egészen egyéni módon felelősséget hordozni.

Klisék nélküli nő(k) – ez a célja Kentenich atya nevelő munkájának. Ennek a nevelésnek a középpontjában Mária áll, mint az a nő, akiben a női lét kiteljesedett, és aki minden egyes nőnek segítségére siet, hogy nőként kiteljesedhessen.

Kentenich atya következő gondolatai kihívásként és bátorításul szolgálnak, hogy merjünk ma nők lenni, és hogy örömmel legyünk azok.

Mi is hát Isten akarata a két nem
egymáshoz fűződő viszonyát illetően?
Képzeljék el a kultúrát úgy, mint egy

ellipszist,
s az ellipszisben két középpontot.

Így kell a családot is felfognunk.
Így kellene minden közösséget felfognunk.

*Tehát a női természetnek ki kell egészítenie a lényegéből
fakadóan egyoldalúan férfias természetet.*

Ha a jövőbe tekintünk, azt mondhatjuk tehát,

*hogy feltétlenül
létre kell hozni az egyensúlyt
az egyoldalúan férfias természet
és az elnyomott női természet között.*

És még sokáig fog tartani, amíg a nők büszkék lesznek arra, hogy olyan sajátos természettel rendelkeznek, amely képes a férfitermészettel való teljes egyenjogúságra.

Abban rejlik napjaink borzalmas tragédiája,
(hogy a nők sajátos természetüket nem látják, nem igenlik).
Vegyük újra az ellipszist. A két természetnek ki kell egészítenie egymást,
úgy a szövetségi munkában,
mint a családban vagy a munkahelyeken, bárhol,
ahol csak együtt vannak.

Gondolják végig, mekkora jelentőséggel bír ez a női erő a kultúrára.
A nőiséget magatartásként kell felfogniuk, nem pedig nemként...
Mire kell törekedniük? Hogy valódi, természetes életet éljenek,
hogy megéljék a női létet, s ezáltal megmentsék a mai kultúrát.

Az amazonok nem mentik meg a világot. Egyoldalú történelmi korszakban élünk.
Maradjunk az ellipszisenél.

Ha segítek olyan nőket nevelni, akik birtokában vannak önmaguknak...,
akkor valami olyat tettem, ami

a kultúra szempontjából nagyobb jelentőséggel bír,
mint ha megnyernék a világháborút.

Aki ismeri a schönstatti lelkiiséget
az magától értetődőnek tartja,
hogy asszonyaink kivételes részesei kell, hogy legyenek
a világ megújulásának
és Schönstatt küldetésének.

Volt idő, amikor a széles nyilvánosság úgy vélekedett,
hogy a történelmet csak a férfiak alakítják.

Ez tévedés.

A nő is részese volt a történelem alakulásának,
és ma még erőteljesebben kell befolyásolnia a világ sorsát, mint valaha.

Erős a nőmozgalom a fejlett országokban?

Minden bizonnyal.
Magától értetődik-e tehát,
hogy a nők megmozdultak azért,
hogy a körülmények változásának mértéke szerint
új, egészséges helyet vívjanak ki
a fejlett népek világtörténelmében?

Magától értetődik.
Önöknek... egészséges álláspontot kell képviselniük
a mai idők nőmozgalmában:
egyrészt ne legyenek túl konzervatívak – ez is hiba –,
másrészt ne legyenek túl modernek sem.
Nehéz megtalálni a középutat.

De nem állhatnak rögtön oda mások elé, mondván:

„Ez nem helyes!

Ne legyetek a női egyenjogúság harcosai.
Legyetek csak szép szerények, alázatosak.”

Tudják, mit fognak erre mondani a többiek?

„Ez is csak egy hóbort.”

Ezt ma nem tehetjük meg.

Ugyanakkor nem is ragadhatunk itt le,
különben felőröljük a női természetet.

Az idő kerekét már nem fordíthatjuk vissza.

Tovább kell mennünk,

és a sajátos női értékeket szét kell osztanunk, el kell ajándékoznunk,
bőségesen el kell ajándékoznunk.

Ezt olyan mértékben fogjuk tudni megvalósítani,
amilyen mértékben mi magunk birtokoljuk őket.

Többször megvilágítottam már, hogy miért van az,
hogy a női természet ösztönösen a férfi értékek után nyújtja ki a kezét:
a mai értékrend bizonytalansága miatt.

Éppen ebben rejlik
a veszélyes tendencia:
Alulértékelttsége miatt a modern nő mindenben
férfias vonásokra törekszik, (másrészt)
csak női bájait próbálja bevetni.

Amikor *ösztönösségről* beszélünk,
akkor úgy gondoljuk,
hogy az valami helytelen dolog.
Pedig *fontos* az ösztönösség.
Csak arra kell figyelnünk, hogy érzéseink tiszták maradjanak.

Sokan közülünk büszkén mondják:
Félre az érzésekkel!
Uralkodjon a gondolat!
Eközben megfeledkezünk arról,
hogy így a női érzelmeket megfosztjuk gyökereiktől.
A fiúnevelésben,
csakúgy mint a lánynevelésben,
hangsúlyt kell fektetnünk az érzelmi életre.

A nőknek és a lányoknak

mindig is nagy *igényük* volt rá, *hogy felfedezzék önmagukat*,
s ez az igényük életük végéig meg is marad.

Ennek oka az, hogy a nők rendkívüli módon érzelmi beállítottságúak;

hogy a nők természetközelségük folytán

mindig ösztönösen kapcsolatban vannak önmagukkal.

A lányokra nagyrészt ugyanúgy kell tekintenünk,
és ugyanúgy kell vezetnünk őket, mint a fiúkat.

De nem mindig.

Ha mindig így történik, akkor az emocionalitás veszendőbe megy.

Ebből önök arra következtethetnek, hogy az egész lánynevelésben
új feladat előtt állunk.

A férfiértékeket is számba kell vennünk, és azokat
(a nevelésben) ki kell munkálnunk,
hogy a lányokat felvértezzük az egzisztenciális harcra.
Különben mindannyian összetörnek.

Nem szabad utópistának lennünk.

Sok olyan nő van, aki félig-meddig férfi.

De muszáj ilyennek lenniük, különben már összetörtek volna.

A világban gyakran egyedül kell megállniuk a helyüket.

De később valaminek hozzá kell adódnia ehhez, hogy ez a szélsőség enyhüljön.

És ez nem más, mint amiről beszéltem: önmaguk gazdagítása.

A sajátos női értékek által kell gazdagabbá válniuk.

Ezért olyan fontos,

hogy Önök mint nők, ne legyenek egyedül.

Még ha egyedül is kell megoldaniuk egy feladatot,
valamilyen módon kapcsolódást kell keresniük,
különben görcsössé válnak, és nőiességük eltorzul.

Ezzel nem szeretnék önöknek fájdalmat okozni.

Csak meg akarom mutatni, hogy mi a valóság.

Mindent, ami valamiképpen női méltóságot, nemességet, nagyságot, szépséget jelent,
Máriában,
mint egyetlen nagy középpontban *látunk megtestesülni.*

Történt egyszer,
hogy egy emberben a szellem és a lélek, animus és anima házasságot kötöttek.
Ők ketten, animus és anima a legszebb harmóniában éltek.
Anima, a madárka, legszebb dalait énekelte, amivel örömet okozott animusnak.
De ez nem tartott sokáig, animus elnyomta animát.
S mi lett ennek az eredménye?
Anima, a madárka lassan befelé fordult, és nem énekelt többé. Animus nem érezte többé jól magát otthon, és elment.
Aztán animus újra látni akarta animát, vágyott anima éneke után.
Egy nap animus hazament,
de anima nem tudott többé énekelni neki.

Mai kultúránk lelketlenné vált.

Ha értik, és fontosnak tartják ezt a női természettel kapcsolatos mondást:
„Bárhol legyen is egy nő, legyen ő a dolgok lelke!”,
akkor megérik, hogy mennyire pótolhatatlan feladata van egy nőnek.

Mivel a nő férfiassá akar válni,
mivel férfias vonásokra törekszik,
a mai kultúrát még mélyebbre húzza,
ezáltal együttműködik a mai emberiség,
a mai kultúra elembertelenedésében.

Lélekkal áthatni.

Bárhol, ahol egy nő tevékenykedik, arra kell törekednie, hogy lelkével hasson.
Itt is ugyanaz a jól bevált módszer: nem csak kormányozni,
vezetni és elől járni,
hanem alázatosan szolgálni,
szeretetteljes odaadással,
mindenhol léleknek lenni, mindent lélekkel áthatni,
ott is, ahol nagy gondolatokat hintettünk el.
Ez a nevelő eszménye.
Ez a férfi vezető és nevelő eszménye.
Ez a női nevelő és vezető eszménye.

Értsék jól,
hogy én hol húzom meg a középutat
napjaink vitájának álláspontjai között.

*Nem azt mondom, hogy a nő arra született,
hogy férfihöz legyen kötve.*

Abban rejlik a Szűzanya nagysága,
a hatalmas áttörés az ő személyiségében,
hogy nem azt mondja: ecce ancilla viri (íme a férfi szolgálóleánya),
hanem ecce ancilla Domini (íme az Úr szolgálóleánya)
Ebben rejlik az ő nagysága: a Szűzanya nincs férfihöz kötve.
Közvetlenül Istent szolgálja...
Hogy még érthetőbb legyen: még ott sem, ahol ez a csendes, erős szolgálatkészség
...férfira irányul – a házasságban –, még

*ott sem téveszthetjük össze a szolgálatot
a kiszolgálással. Ez nagy különbség.*

Nem az a valódi, igazi nőiség győzelme,
ha rabszolgasággá válik,
ha a nő a férfi rabszolgája
vagy szép játékszere lesz.

*Ma nagyon tisztán kell látnunk.
Nem férfivá akarunk válni, hanem önmagunkká.*

Isten teremtett így minket, mert az Ő dicsőségének egy sugara,
lényének egy sugara öltött testet bennünk.

A nő jobban képes a megértésre,
mert erősebben kötődik az élethez.

*Vajon szüksége van-e a mai kultúrának
ezekre az életteli kapcsolatokra,
arra, hogy tekintettel legyen a valódi életre?*
Igen, hiszen a kultúra veszélyben van.

Szorosabb kapcsolat az élettel.

A nő élethez fűződő szorosabb kapcsolata
abban is megmutatkozik,
hogy fokozottan képes megérteni a másik embert...

Itt kapcsolódunk ahhoz,
amit korábban az intuíciónál mondtunk.

Amikor a másikat megértjük,
nem az egyes eseményeket, az egyes cselekedeteket szemléljük.
Amikor a másikat megértjük, akkor érzékeljük, kitapintjuk, megragadjuk,
hogy milyen helyzetből kifolyólag, milyen összefüggésből adódóan játszódtott le
benne az az esemény...

Ennek több előfeltétele van:

Először is a másik emberrel együtt én is *végiggondolom* azt, amit mond.

Másodszor: *együtt rezdül* vele a lelkem...

Harmadszor: *igent mondok*, legalább a másik álláspontjára.

Negyedszer: természetesen *hiszek* abban, mégpedig őszintén hiszek benne, hogy értékes az,
amire a másik törekszik, amit ő akar.

Ötödször: szilárdan hiszek a másik személyes *küldetésében*...

A nő erősen a személyességre irányul,
arra van hangolva.
Ritkaság, igen nagy ritkaság,
ha egy nő mégis tárgyilagos beállítottságú...

Tudják, mit jelent ez ma
a nő mélyreható feladatát és küldetését tekintve?

*A női természet soha nem úgy tekinti az embert,
mint egy helyettesíthető árucikket.*

Érzik a küldetést, amely a női természet sajátja?
Ne mondják: a férfit akarom utánozni,
úgy szeretnék gondolkozni, mint egy férfi,
mert ezzel elősegítik, hogy a kultúra még inkább a megsemmisülés felé sodródjon.
Tudják,

*a női természet
a másik embert saját magáért értékeli.*

Nincs-e újra szüksége erre a mai embernek?
Nincs-e újra szükségünk erre az értékre?
Ha a férfit,
aki mindig racionálisan a tényekre koncentrálnak,
valódi női kultúra veszi körül,
akkor kiegészül általa.
Akkor a pusztító ösztön olyan ösztönné válik,
amely életet teremt, s nem rombol.

Úgy gondolom, arra kell ügyelnünk,
hogy a nőmozgalomban
új nőtipust alakítsunk ki.

*De ahhoz, hogy olyan nőkké váljunk,
akik bátran helytállnak az életben,*

nem marad más hátra, mint azon fáradozni,
hogy Isten előtt állandóan
a legjámborabb, legegyszerűbb gyermekek legyünk.

Ebben rejlik a nő nagy küldetése
az egész kultúrával, így a férfikultúrával szemben is.

Hogyan gondolkodik a nő?

Az intuíció annyit jelent: szemlélni. Az intuíció szemlélés.

A nő a dolgokat egymás mellett látja.

Intuíció!

A férfi a dolgokat egymás után látja.

Ezt természetesen nem úgy kell érteni,

mintha a férfi együttal nem lehetne intuitív beállítottságú is.

Ezért mondtam szándékosan úgy, hogy a nőben intuíció-többlet rejlik...

Látják? Itt van előttem valami.

A nő előtt egyszerre van jelen az egész.

A férfi ízekre szedi. Először egy valamit, majd más valamit lát maga előtt,

és talán fokozatosan képes lesz egyszerre látni az egészet.

De sokan megrekednek ennél az ízekre szedésnél...

A férfigika eltávolít az élettől.

A női logika egyben szemléli az egész életet.

Ezért szorosabb az a kapcsolat, amellyel a női természet az élethez viszonyul.

Egyben szemléli az egész életet, nem csak egy részletet emel ki.

Ez utóbbira a nő természetéből adódóan nem képes,

bár természetesen analitikusan is tud gondolkodni...

Az intuitív, női gondolkodásnak

apránként ki kell egészülnie a férfigikával, de nem egyik pillanatról a másikra.

Azt a nő nem bírja ki.

Ez okból – különösen vezető szerepben lévő nők –

jó, ha egy ideig logikus tanulmányokat folytatnak,

hogy az ösztönös gondolkodásukat felülvizsgálják.

De a gyakorlati életben a nőnek ösztöneitől, érzelmeitől indítva kell dolgoznia,

különben összeroppan.

Minden a lelkieken múlik.

A női érzékelés tárgya
mindig az egész ember, annak egész valójával.
Ennél fogva a nőt jobban meghatározzák érzelmei, mint a férfit.

Persze máris itt a veszély.

Lelki, érzelmi beállítottsága miatt
fennáll annak a veszélye,
hogy a nő szentimentálissá és befolyásolhatóvá válik.

De nem szabad azt mondaniuk:
nem akarok szentimentális és befolyásolható lenni,
ezért férfitermészetet erőltetek magamra.

Nem!

Amilyenek Isten teremtett, egészen olyan akarok lenni.
Egyrészt óvakodnunk kell attól,
hogy érzelmileg a szentimentalizmus és a befolyásolhatóság csapdájába essünk,
másrészt törekednünk kell arra,
hogy érzelmileg és lelkileg éretté váljunk.

A női vallásosság eredetisége

a gyermeki, személyes istenkapcsolatban rejlik.

Ez a nő természetéből fakad.

Ha a női természet

az egyszerű vallásosságnak ezt a fokát elérte,

kovászként hat egész környezetében.

*Ahol a vallásosság még valamilyen mértékben létezik,
ott a női természetben talált menedékre.*

Források:

4, 5, 6, 19, 20, 21, 24, 25. oldal: Kiadatlan kézirat 1932.

7. oldal: Joseph Kentenich, Festvortrag zum zehnjährigen Bestehen der apostolischen Frauenbewegung am 7. 12. 1930, kézirat.

8. oldal: Joseph Kentenich, Zur sozialen Frage, Industriepädagogische Tagung 1930, kiadta: Schönstatt-Verlag, Vallendar-Schönstatt 1990.

9, 10, 11, 12, 13, 17, 18, 26. oldal: Joseph Kentenich, Ethos und Ideal in der Erziehung, Jugendpädagogische Tagung 1931, kiadta: Schönstatt-Verlag, Vallendar-Schönstatt 1972.

14. oldal: Joseph Kentenich, Marianische Erziehung, Pädagogische Tagung 1934, kiadta: Schönstatt-Verlag, Vallendar-Schönstatt 1971.

16. oldal: Joseph Kentenich, An die Schönstatt-Mädchenjugend 1945, közösségen belül használt kézirat.

22. oldal: Kiadatlan kézirat 1930.

23. oldal: Kiadatlan kézirat 1952.

27. oldal: Joseph Kentenich, Dass neue Menschen werden, Pädagogische Tagung 1951, kiadta: Schönstatt-Verlag, Vallendar-Schönstatt 1971.

ISBN 978-963-87480-7-2

9 789638 748072